

NatuurKlunde

Natuurkunde voor kleuters.....

Karel Langendonck

WND-conferentie Noordwijkerhout

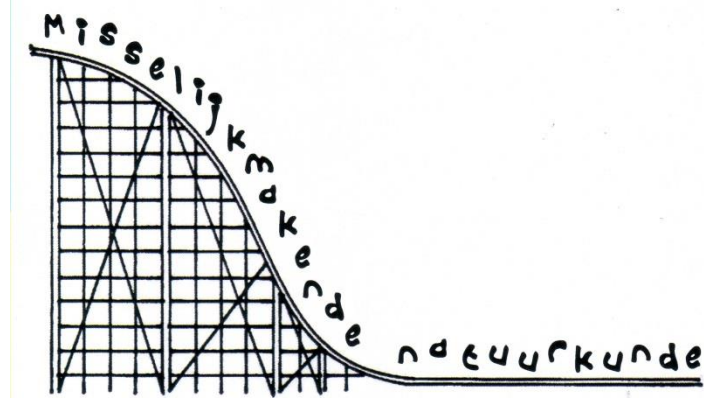
16 en 17 december 2016

Natuurkunde

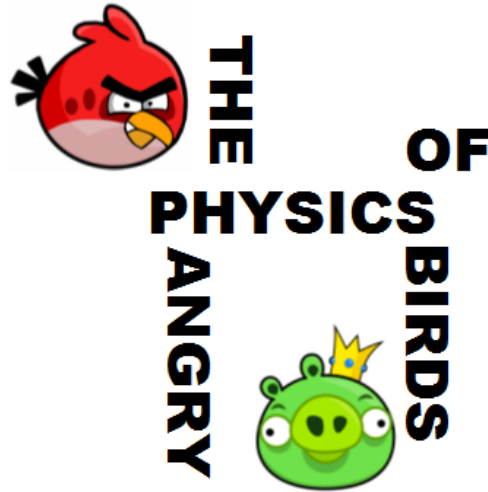
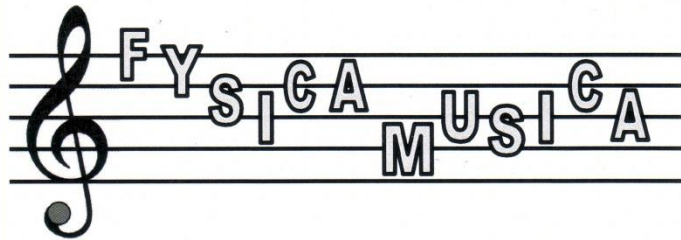
*Natuurkunde voor.....
kleuters, peuters, pubers,
papa's, mama's, opa's, oma's
en andere geïnteresseerden*

Even terugkijken.....

KeCo

De leerling actief!

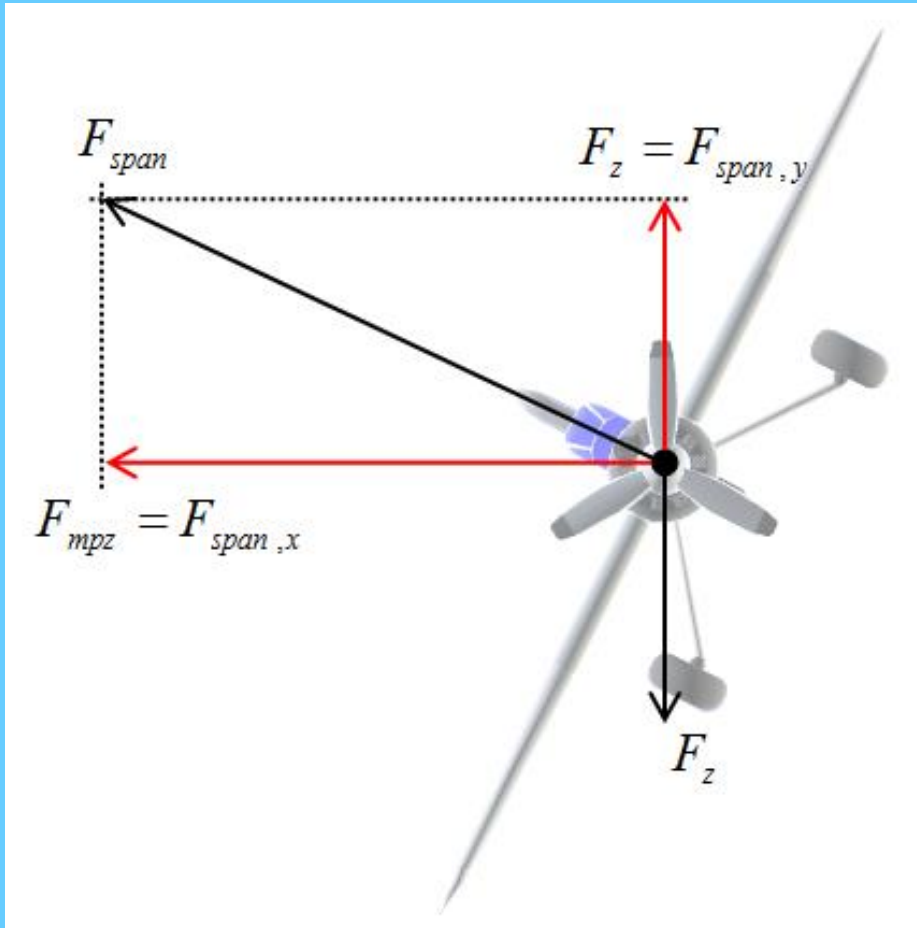
Vragen?

Geen Vragen!?

Vliegen aan een draadje

Vliegen aan een draadje

- Laat de leerlingen waarnemingen / metingen doen aan de demonstratie.
- Bereken: $F_{span,x}$
- Bereken: $F_{mpz} = \frac{mv^2}{r}$
- Conclusie

Fontein van Genève in de achtertuin

Fontein van Genève in de achtertuin

Met welke snelheid spuit het water uit het waterkanon?

- Spuit het water (zo krachtig mogelijk) verticaal omhoog.
- Meet (bijvoorbeeld met een driehoeksmeting) de maximale hoogte die het water bereikt.
- Pas de wet van behoud van energie toe: $E_k = E_z \rightarrow \frac{1}{2}mv^2 = mgh \rightarrow v = \sqrt{2gh}$

Luchtkussenbaan voor een paar euro

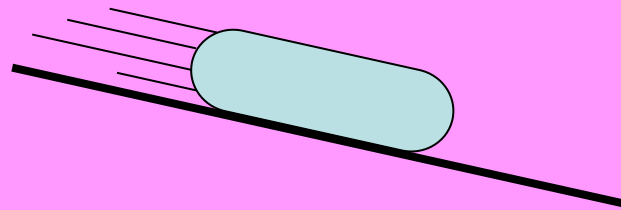

Luchtkussenbaan voor een paar euro

Eerste wet van Newton

Tweede wet van Newton

Derde wet van Newton

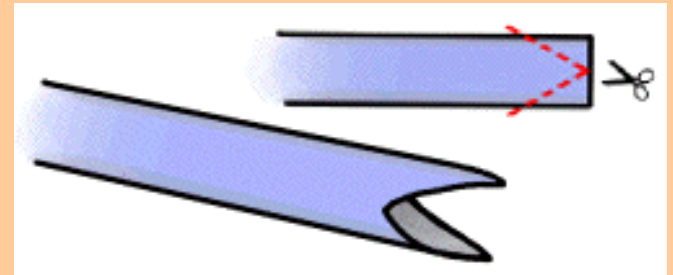
Regenboog in de achtertuin

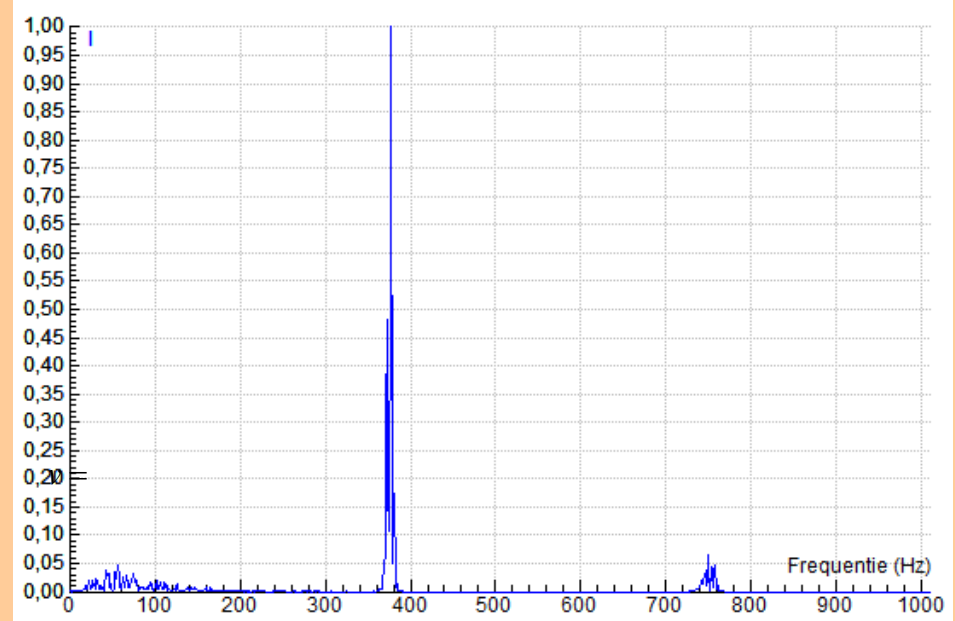
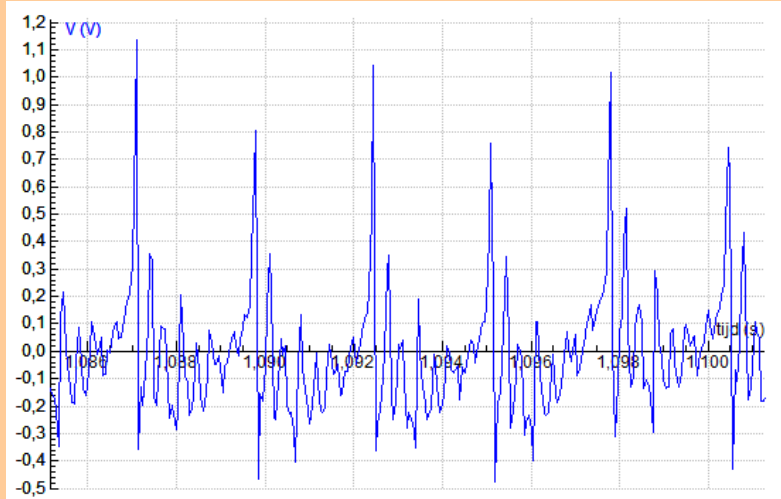
Regenboog in de achtertuin

Rietjessaxofoon

Rietjessaxofoon

$$f = 380 \text{ Hz}$$

$$v = \lambda f \quad \rightarrow \quad \lambda = \frac{v}{f} = \frac{343}{380} = 0,90 \text{ m} \quad \rightarrow \quad L = \frac{\lambda}{4} = \frac{0,90}{4} = 0,22 \text{ m}$$

(en dat klopt vrij aardig)

Buurman en Buurman

soms gaat er eens iets fout.....
..... dan heb je een probleem,
maar dat lossen wij dan simpel op!

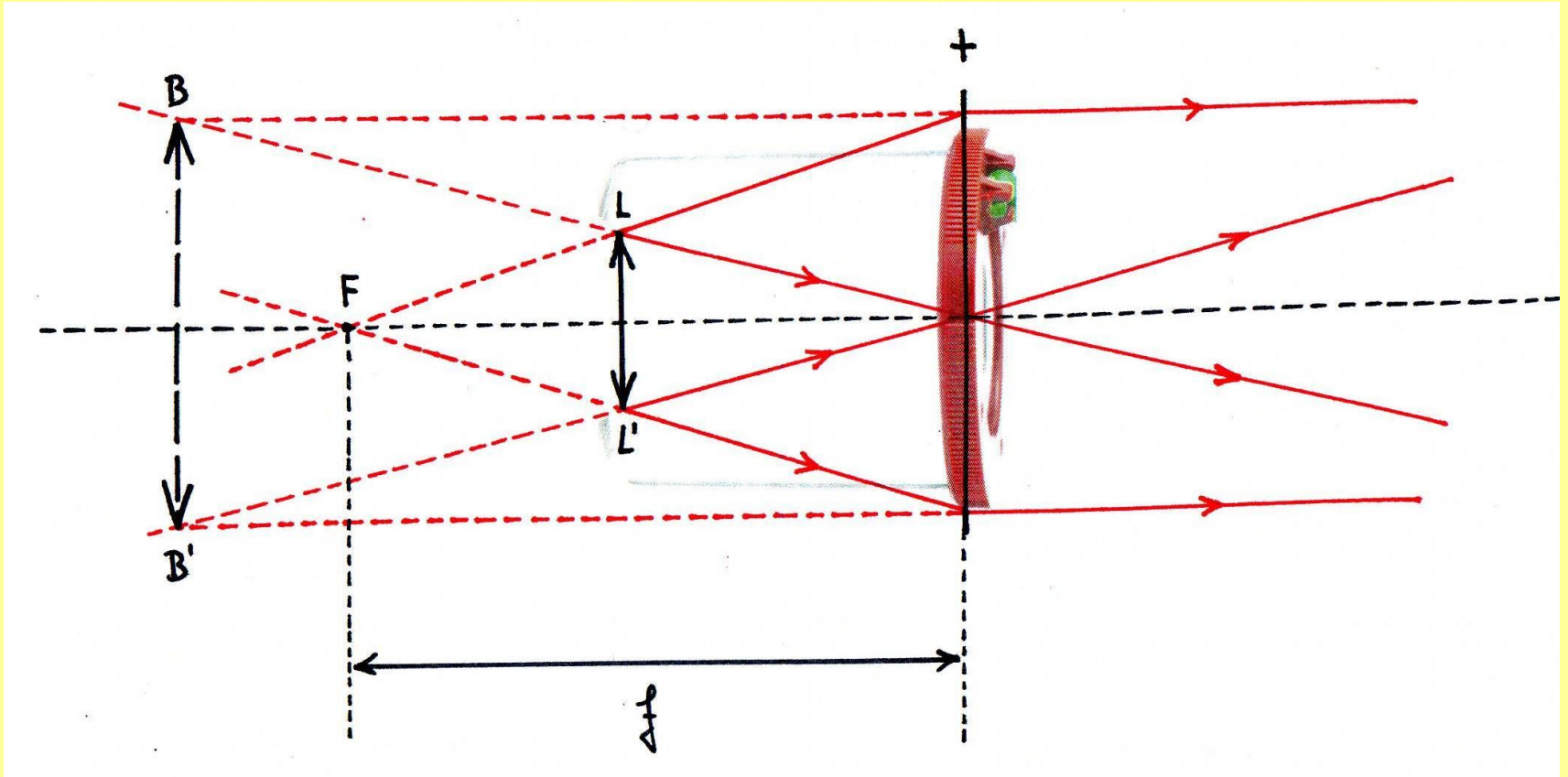
<https://www.youtube.com/watch?v=YEcyMdewt44>

Vergrootglaspotje

Vergrootglaspotje

Bepaal, door middel van een constructie, de brandpuntsafstand van de lens.

Door de constructie in de juiste verhoudingen te maken, kan de waarde van de brandpuntsafstand (en dus de sterkte van de lens) zonder reken- en formulewerk bepaald worden.

Smeltende smarties

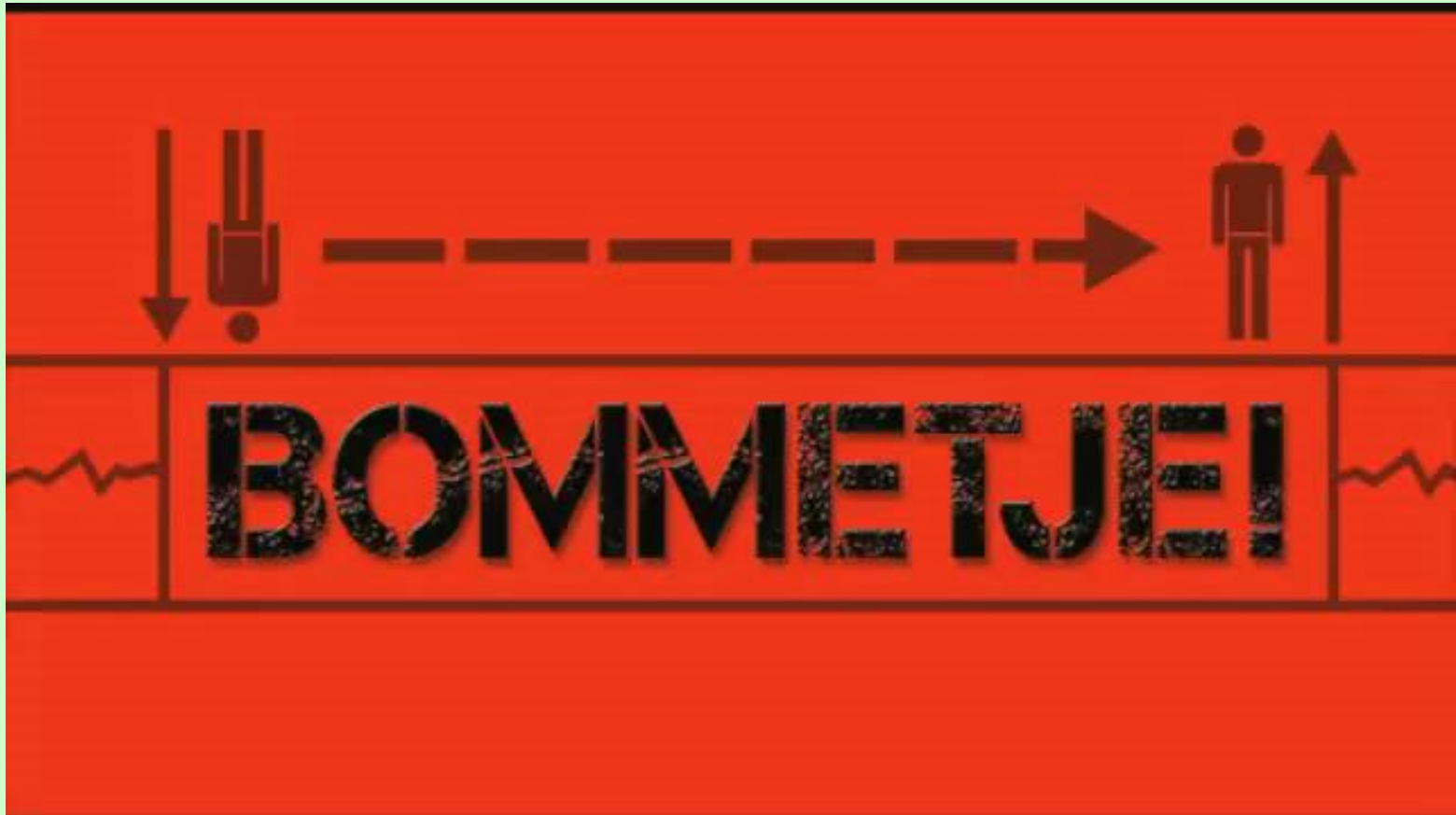

Smeltende smarties

<https://www.youtube.com/watch?v=Fb-OS4tb7SI>

Bommetje XXL

<https://www.youtube.com/watch?v=lsew57EtA6s>

Bommetje XXL

Energieverlies door overdracht op luchtkussen:

$$E_{z,monster} = m_{monster}gh = 100 \cdot 9,81 \cdot 7,0 = 6,87 \cdot 10^3 \text{ J}$$

$$E_{z,lisanne} = m_{lisanne}gh = 55 \cdot 9,81 \cdot 8,5 = 4,59 \cdot 10^3 \text{ J}$$

$$\text{perc. verlies} = \frac{E_{z,monster} - E_{z,lisanne}}{E_{z,monster}} \cdot 100\% = 33\%$$

Snelheid waarmee Lisanne gelanceerd wordt:

$$v = \sqrt{\frac{2E_{z,lisanne}}{m}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 4,59 \cdot 10^3}{55}} = 13 \text{ m/s}$$

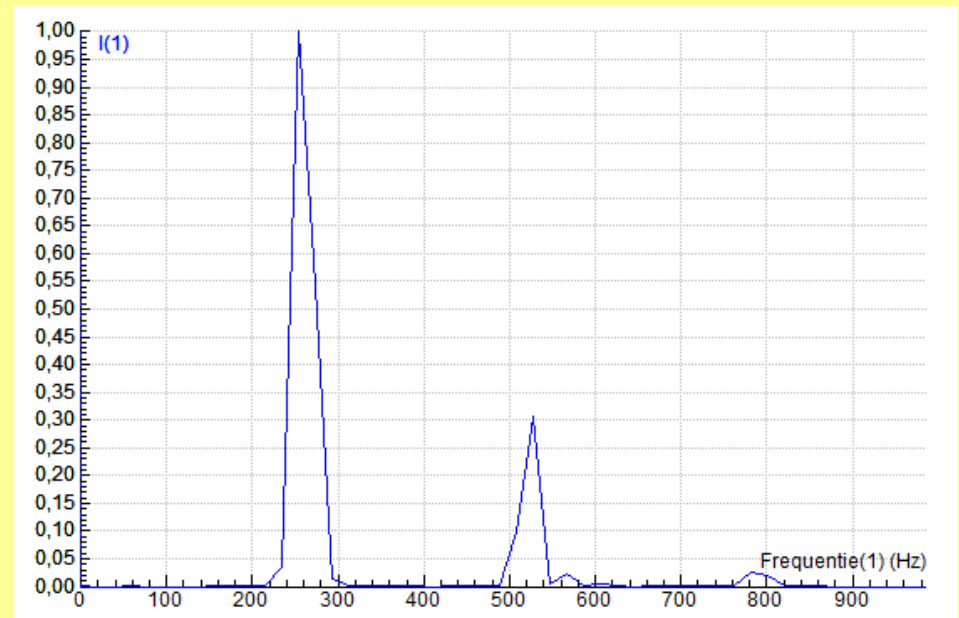
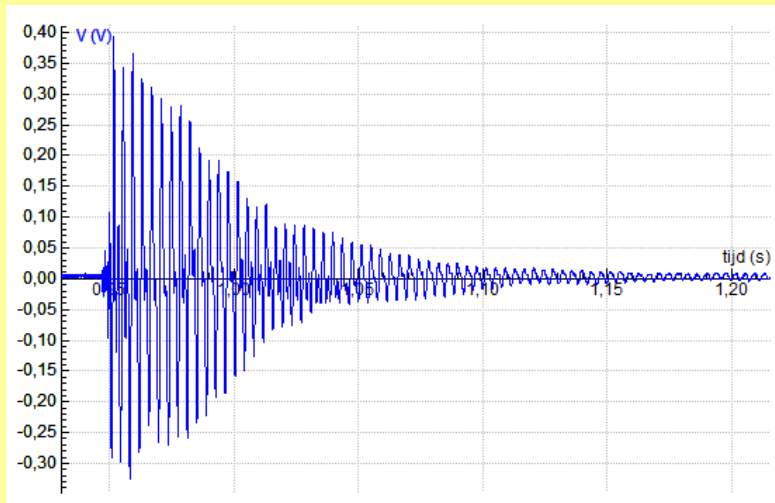
Pee Pee Boy

Boomwhackers

Boomwhackers

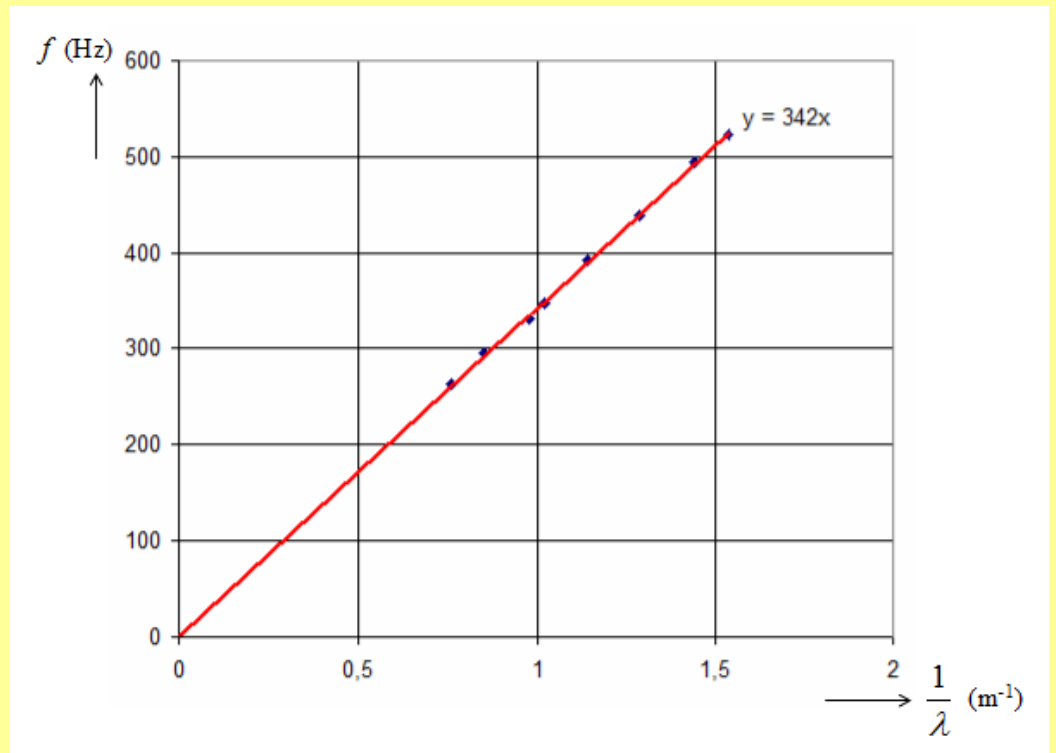
$$f = 255 \text{ Hz}$$

$$v = \lambda f \quad \rightarrow \quad \lambda = \frac{v}{f} = \frac{343}{255} = 1,35 \text{ m} \quad \rightarrow \quad L = \frac{\lambda}{2} = \frac{1,35}{2} = 0,67 \text{ m}$$

(en dat klopt vrij aardig)

Boomwhackers

L (m)	λ (m)	f (Hz)
0,655	1,31	262
0,585	1,17	294
0,510	1,02	330
0,489	0,978	349
0,438	0,875	392
0,389	0,778	440
0,347	0,694	494
0,326	0,651	523

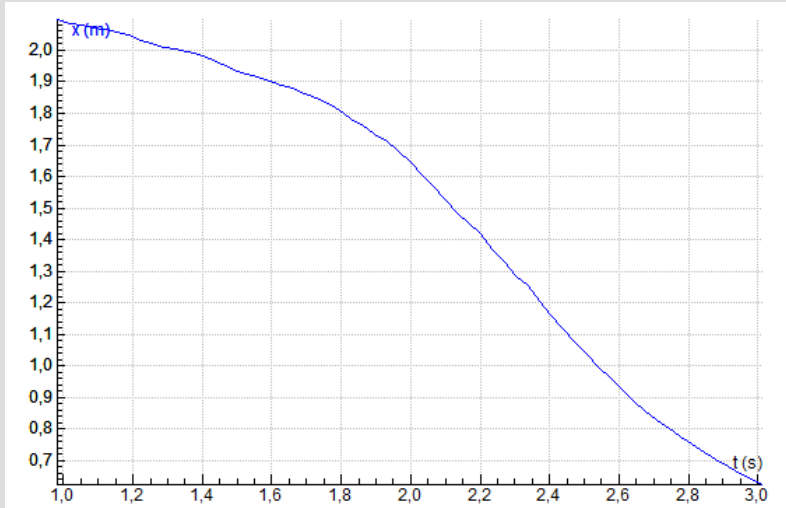

Glijbaan

Glijbaan

Doel: bepalen wrijvingscoëfficiënt glijbaan - spijkerbroek

$$\underline{t = 1,0 \text{ s}}: \quad x(1,0) = 2,10 \text{ m} \\ y(1,0) = 1,40 \text{ m}$$

$$\underline{t = 2,1 \text{ s}}: \quad x(2,1) = 1,53 \text{ m} \\ y(2,1) = 0,95 \text{ m}$$

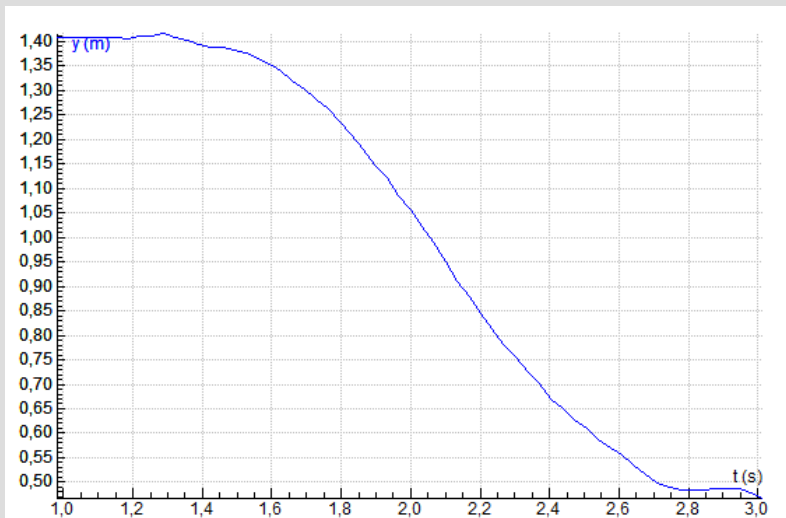
Hellingshoek:

$$\tan \alpha = \frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{0,45}{0,57} \rightarrow \alpha = 38^\circ$$

Afgelegde afstand:

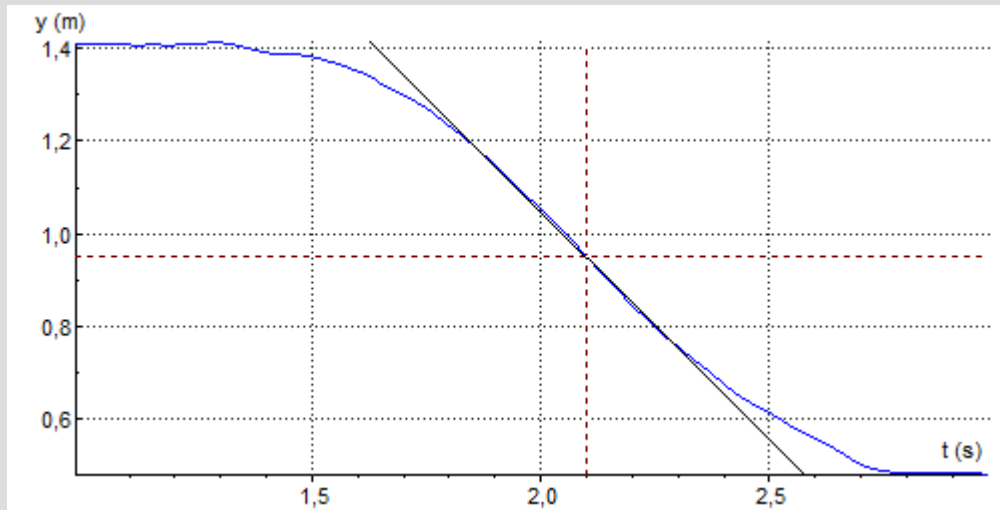
$$s = \sqrt{(\Delta x)^2 + (\Delta y)^2}$$

$$s = \sqrt{(0,57)^2 + (0,45)^2} = 0,73 \text{ m}$$

Glijbaan

Doel: bepalen wrijvingscoëfficiënt glijbaan - spijkerbroek

$$t = 2,1 \text{ s: } v_x = (-)1,1 \text{ m/s}$$
$$v_y = (-)1,0 \text{ m/s}$$

Snelheid op $t = 2,1 \text{ s}$:

$$v = \sqrt{v_x^2 + v_y^2}$$

$$v = \sqrt{(1,1)^2 + (1,0)^2} = 1,5 \text{ m/s}$$

Normaalkracht: $F_n = mg \cos \alpha = 20 \cdot 9,81 \cdot \cos(38^\circ) = 155 \text{ N}$

(Gemiddelde) Wrijvingskracht via energiebehoud:

$$mg\Delta h = \frac{1}{2} m(\Delta v)^2 + F_w s \quad \rightarrow \quad 20 \cdot 9,81 \cdot 0,45 = \frac{1}{2} \cdot 20 \cdot (1,5)^2 + F_w \cdot 0,73 \quad \rightarrow \quad F_w = 90 \text{ N}$$

(Gemiddelde) Wrijvingscoëfficiënt: $F_w = \mu F_n \quad \rightarrow \quad 90 = \mu \cdot 155 \quad \rightarrow \quad \mu = 0,58$

Schoenendoosbeamer

<https://www.youtube.com/watch?v=p8YCVdTmZw>

Schommel

Schommel

$$\text{alfa} = u / L$$

$$F_w = 0,5 * C_w * \rho * A * v^2$$

$$F_{res} = -F_z * \sin(\text{alfa}) - \text{teken}(v) * F_w$$

$$a = F_{res} / m$$

$$dv = a * dt$$

$$v = v + dv$$

$$du = v * dt$$

$$u = u + du$$

$$t = t + dt$$

$$t = 0 \quad 's$$

$$dt = 0,0001 \quad 's$$

$$v = 0 \quad 'm/s$$

$$L = 1,5 \quad 'm$$

$$\text{alfa} = (20/360)*2*\pi \quad 'rad$$

$$u = L * \text{alfa} \quad 'm$$

$$g = 9,81 \quad 'm/s^2$$

$$C_w = 0,95$$

$$\rho = 1,293 \quad 'kg/m^3$$

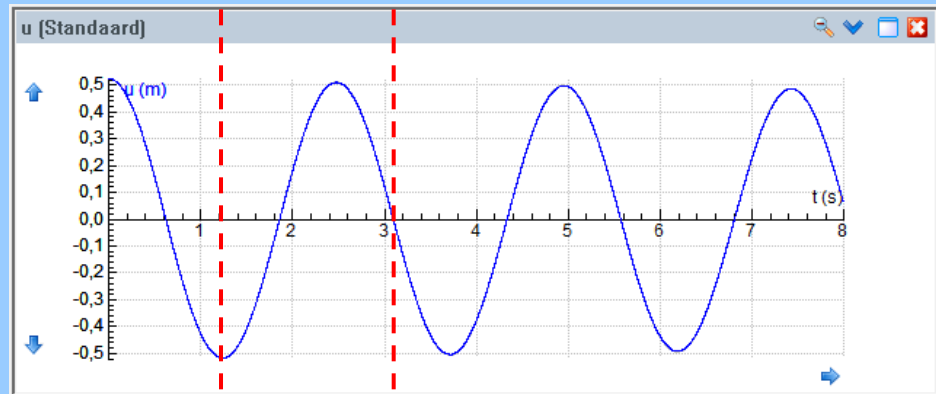
$$A = 0,60 \quad 'm^2$$

$$m = 20 \quad 'kg$$

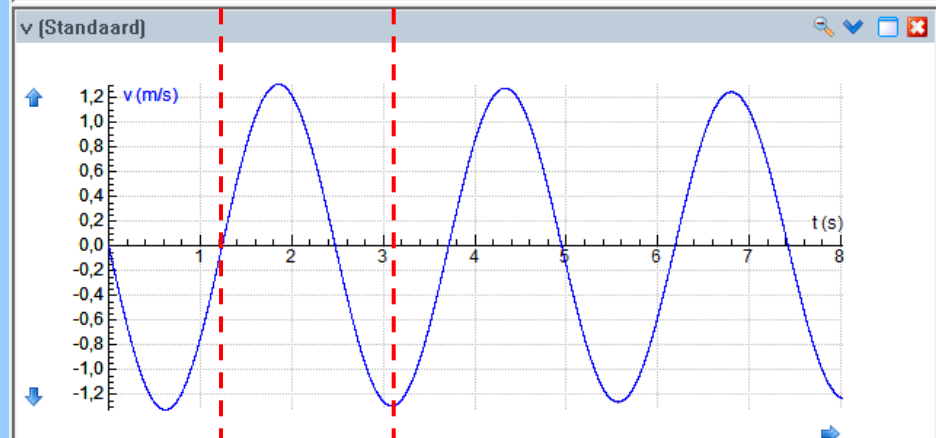
$$F_z = m * g \quad 'N$$

Schommel

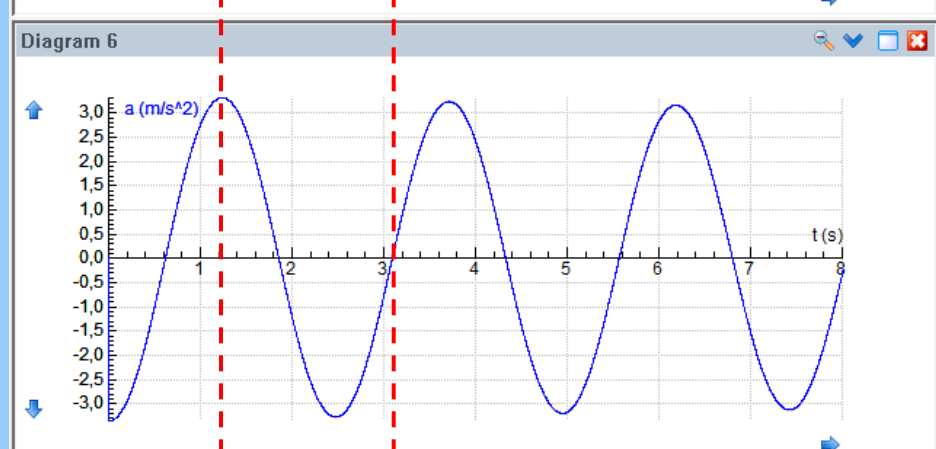
(u,t) -diagram

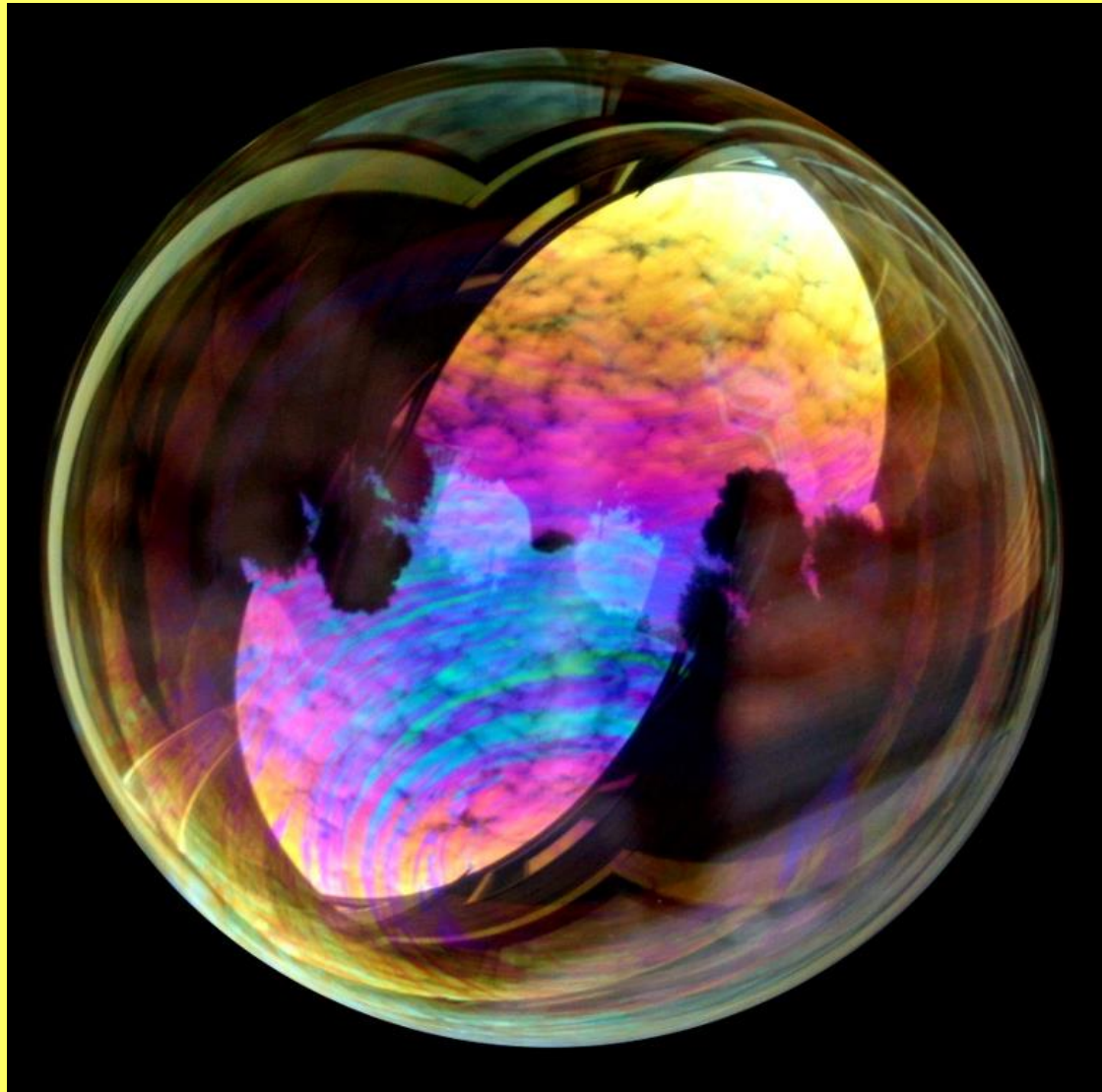
(v,t) -diagram

(a,t) -diagram

Bellen blazen

Bellen blazen

Recept 1

- 200 mL afwasmiddel
- 1,6 L warm water
- 4 theelepels glycerine
- 100 g suiker

Recept 2

- 150 mL afwasmiddel (Dreft groen)
- 2,0 L warm water
- 10 g behangplakselpoeder
- 100 g suiker

Recept 3

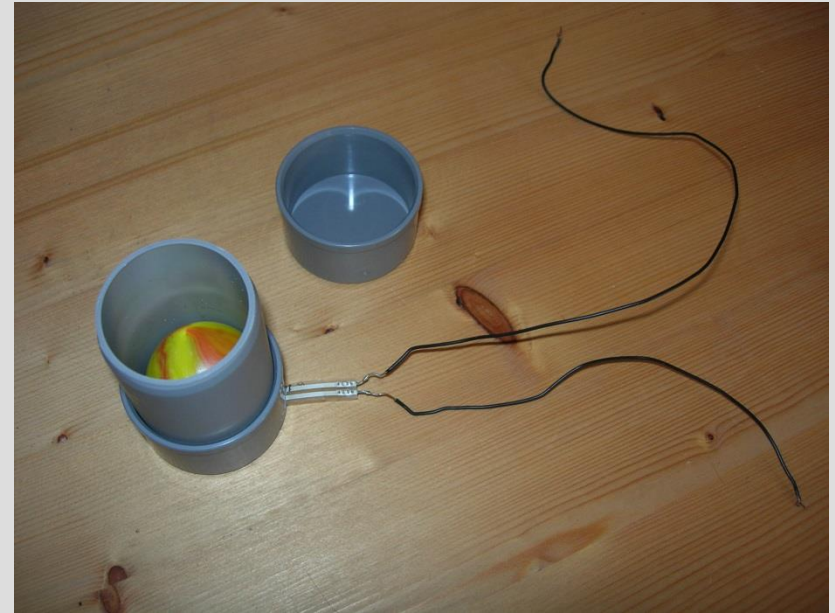
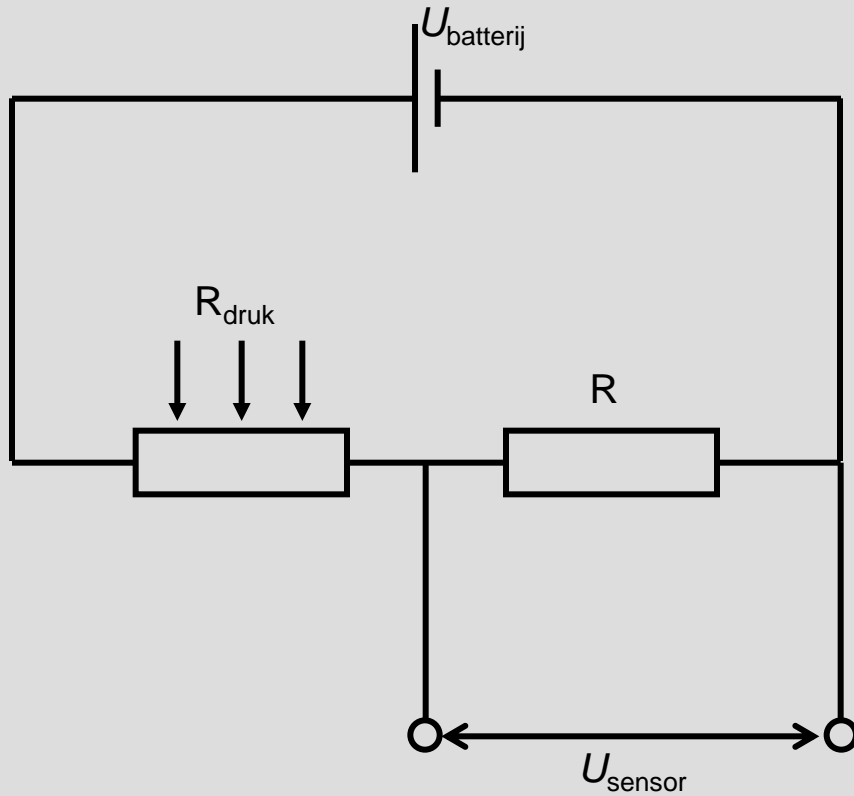
- 100 mL afwasmiddel (Dreft groen)
- 400 mL warm water
- 2 theelepels suiker

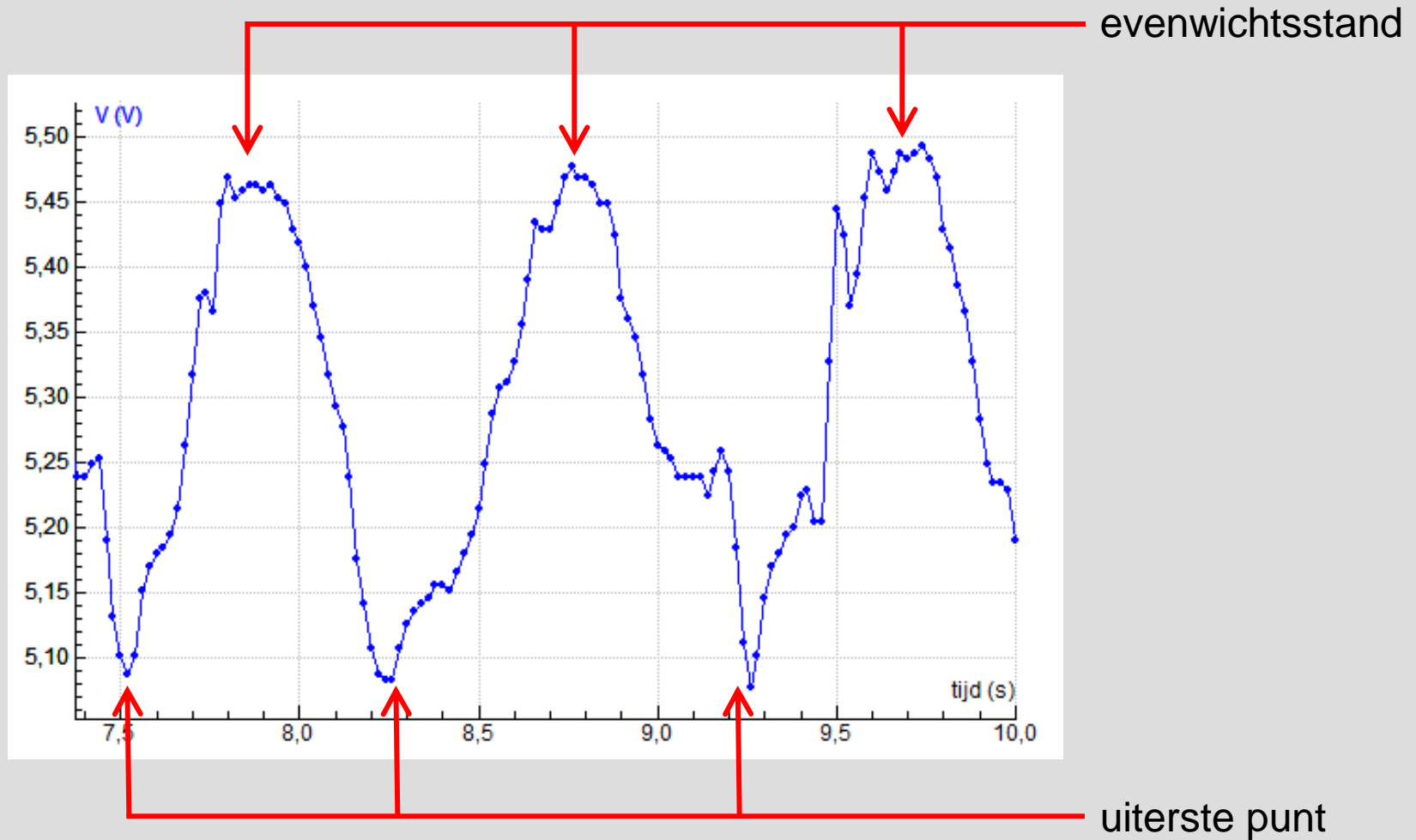
Schommel (nog een keer)

Schommel (nog een keer)

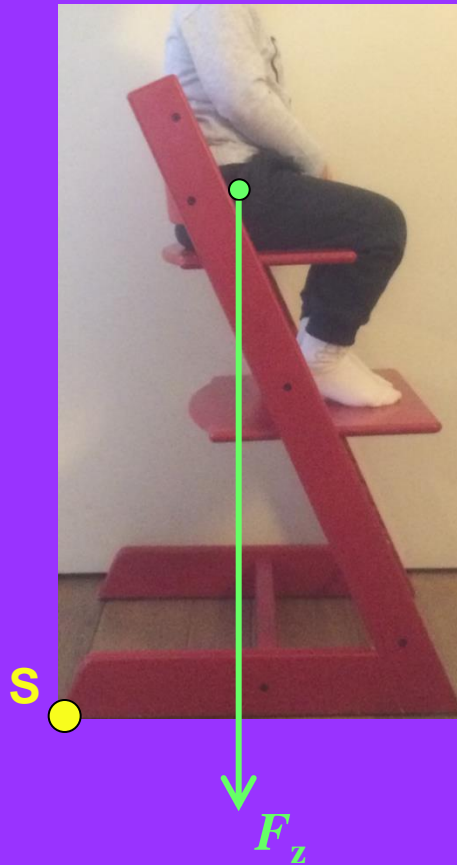
Schommel (nog een keer)

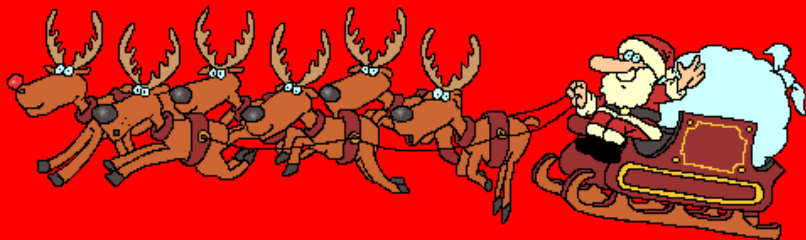
Trip Trap

Trip Trap

Kerstsfier in fysica-stijl

NatuurKlunde

Natuurkunde voor kleuters.....

Vragen, opmerkingen en/of reacties: k.langendonck@fontys.nl

Toegift?

Meuk van de Action

NatuurKlunde

Natuurkunde voor kleuters.....

Vragen, opmerkingen en/of reacties: k.langendonck@fontys.nl